

Mirgu Marga
Rašo Kugis Mugis.

KOMUNISTŲ Internacionalo uždarymas, kaip iš Maskvos paskelbta, jei nuosirdus, labiau pabrėžia senai pastebimą tautinių nuotaikų augimą ir stiprėjimą Rusijoje. Savo 1918 metais įvykusį "bankrotą" (šitaip jį vadina žinovas Pares, New York Herald) Rusija, reiškia, baigia išgyventi. Tarp-tautinį komunizmą nugalėjo jėga prieš kurią, kaip Cornell Universiteto istorijos profesorius Becker sako, per paskutinius du šimtu metų neatsilaukė tikyba, liberalizmas, humanizmas, socializmas, komunizmas ir tarptautinis pacifizmas. Ta jėga — tautiškumas. Spėjama, Rusija dabar nuosirdžia su Vakarų civilizacija ir su Amerika bei Anglija susitars. Tokiu būdu, gali būti, pasėks jai patariamą "gero kaimyno" politiką Pabaltijo kraštais ir kitoms valstybėms.

Pažiūrėsime. Gal ne bergždžia mūsų viltis Atlanto Centryje.

SANDARA ir Tėvynė vėl kelia Amerikos Lietuvį seimo klausimą. Tačiau motyvai to seimo sušaukimui silpnoki. Sako, karas galįs staiga baigtis ir rastų mus nepasiruošusius. Sako, nežinotume kur ir ko griebtis, jei prasidėtų taikos konferencija ir jei tektų Lietuvos gyventojus šelpti. Bet kas tas seimas? Juk tai mes patys: laikraščiu redaktoriai, organizacijų galvos, draugijų viršininkai, eiliniai veikėjai.

Pirmoji Lietuvos okupacija įvyko 1940 m., antroji 1941 m. Per tuos tris metus iki dabar ar mes rimtai išsprendėme politinį ir šelpimo klausimą? Ne! Tokiu būdu, kudiškiša yra tikėti kad seimas per dieną išspręs ką mes per tris metus neišsprendėme.

TEVYNĖ, tačiau, siūlo gerą būdą tokį seimą sudaryti: sako, kolonijose iš visų patriotinių draugijų atstovų reiktų sudaryti Tarybos ar Komitetai, kurie savo keliu išrinktų planuojamam seimui delegatus. Nėra abejojimų, tada seimam patektų patyrę veikėjai ir seimas mažiau kaštuotų. Didžiausia tokio seimo vertė būtų tarimas galingo žodžio Amerikos visuomenei ir politikos viršūnėms apie pagrindinį Lietuvio tautos nusistatymą reikalaujanti Lietuvai politinės nepriklausomybės.

ČEKOSLOVAKIJOS prezidentas Beneš lankėsi Washingtone, Chicagoje, New Yorke. Washingtono su juo galėjo pasikalbėti Lietuvos Atstovas P. Žadeičis. Chicagoje su juo pasimatyti galėjo Amerikos Lietuvio Taryba. New York'e jį sutikti galėjo Lietuvių Tautinė Taryba, New York'e Lietuvių Taryba ir Lietuvių Kultūrinis Institutas. Šiuos žodžius rašant, nežinoma ar bent viena aukščiausia paminėtų įstaigų šią Lietuvos klausimu pasitarimo progą išnaudojo. Jei ne pasinaudojo — bergždžia seimui šaukti. Politinio sumanymo, vikrumo ir iniciatyvos joks seimas mūsų viršūnėms neįkris!

TEVYNĖS MYLETOJAI Lietuvoje, savo slaptame laikraštyje Nepriklausoma Lietuva sugėdina visus mūsų "federacijų" jėškovus, pareikšdami: "Kaip bus sudaryta busimose Europos pusiausvyra dar nežinome, bet mes pasiryžę jai dalyvauti kaip suvereninė

The Ohio War History
Commission
Ohio State Museum
Columbus, Ohio

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 22

CLEVELAND, OHIO GEGUŽES-MAY 28, 1943

KAINA 5c.

(28-ti metai :: 28th Year)

Vokietija, Italija be Perstojo Lėktuvais Ardamos

CHURCHILL RAGINA ITALIJĄ IŠSIMESTI IŠ KARO

Alijantų oro armada iš 500 ar daugiau lėktuvų, su blokus ardančiomis ir paprastomis bombomis, su kanuolėmis ir kulkosvaidžiais atakavo Vokiečių kitą arsenalą miestą, Dueseldorf, Reinlande. Miestas iš 429,000 gyventojų, apgriautas jau pirmesniais užpuolimais, vėl pakliuvo po Britų milžiniais bombieriais, kurie nuolatos, veik be perstojo puola Vokietijos miestus.

Kiti 400 lėktuvų švaistė ugnį ir prautė Italijos pakraščius apsaugoms — Sicilijai, Sardinijai ir Pantelleria.

Italija užpuolama iš Afrikos, kur Tunisijoje susituoję Amerikos ir kitų alijantų oro jėgos.

Premjeras Churchill atsišaukė iš Washingtono į Italiją kad pasitrauktų iš karo.

Tikima kad Italija tą padarytų tuoj kaip tik prasidės Vokietijos užpuolimas ir Vokiečiai negalės Italijai pagalbos teikti.

RUSŲ fronte viešpatuoja įtempta ramuma. Sovietai bando čia ir ten išmėginti kur Vokiečiai pasiruošę pulti.

Vokiečiai spaudžia Rumanią tiek daugiausiai karieivių Rusijos frontan vasaros meto karui.

valstybė. Tai mintis kurią Amerikoje tik tautininkai karštai ir įsitikinusiai gina. Dar ir kita karčia bei kietą tiesą mūsų broliai Lietuvoje sako: "Kaip bendrus reikalus sprendžiame, laikomės dėsnio kad visų pirma reikia žiūrėti viso kolektyvo, ne jo dalies interesus. Kai ateities gaires brėžiame, žvelgime gyvenimo tikrovei tiesiai į akis." Pas mus, Amerikoje, kai bendrus reikalus sprendžia tai "atsirubežiuojama" nuo įsisvajotų "diktatorinių pasireiškimų" baubų ir nereikalaujama tautos srovių kuri energingiausia ir pas kurią sveikiausias politinės mintys bei sumanymai. Vietovėje žvelgti tikrovei į akis, pas mus kovojuama su praeities dvasiomis.

TAUTINĖS SROVĖS du suėjimai (Rytų Tautininkų, Gegužės 30, ir Lietuvai Vaduoti Sąjungos, Liepos 4), tikimes, bus gausiai lankomi ir dar gausiau laiškais, sumanymais ir aukomis sveikinami. Dalyvaukime juose visi! Nesakome kad tautinė srovė viena visus darbus nudirbs, bet savo sumanymais ir energija ji suragina sustingusius katalikus ir nepaslinkusius socialistus.

Pavyzdžiui, LVS, pasiūvęs išleisti Angliška kalba Amerikos Ministerio Lietuvai Owen J. C. Norem'o knygą "Timeless Lithuania", suragina visą eilę žmonių rašyti Angliškoje kalboje apie Lietuvą.

PACIFIKE, Attu saloje, Amerikiečiams trukdo lietų, sniegas ir ledai greičiau baigti Japonus Aleutiškų salų lizde.

Blogas oras taip pat sutrukdė pastaromis dienomis veikimą pietų Pacifike.

ŽIURI KĄ DARYS HITLERIS

Alijantų karo strategija priklauso nuo to ką Hitleris darys Rusijoje šią vasarą, ir manoma kad Hitleris darys dar vieną pasikėsimą Rusus pulti, atitaisyti savo žmonių akys pralaimėjimo Afrikoje.

Palyginama ramuma kokia dabar tūno Rusų fronto sakoma tai blogas ženklas užeinančios naujos audros. Vokiečiai gabena į frontą gausiai karo reikmenis, tankus ir vyrus ir galima tikėti įvyks bent kada didelis pasikėsimas Rusiją smogti.

POTVINIAI VAKARINĖSE VALST.

Mississippi, Wabash ir Illinois upių pakilimais išversta keliolika tvenkinių ir vandenys apsemė tūkstančius akvų derlingų ūkių žemių. Virš 100,000 žmonių liko be pastogės. Tūkstančiai kareivių pristatyta gelbėti iš vandens žmones ir galvijus.

NORI DAR 45 BILIJONŲ DAUGIAU

Suv. Valstijų išdininkas pareiškė jog reikalinga dar 45 bilijonų dol. daugiau apmokėjimui šių metų karo kaštų, ir išdada turės reikauti daugiau takso.

Japonų admirolas Isoroku Yamamoto, kuris gyresis padiktuosias taikos sąlygas Washingtono, užmuštas kare su alijantais pietų Pacifike. Jis buvo žymus lakunas.

Ne tik bolševikai iš Maskvos leidžia įvairiomis kalbomis radio propagandą į Europos šalis. Tą daro ir Popiežius. Štai iš Vatikano radio stoties buvo skelbta Rusų kalba Popiežiaus apaštališkas laiškas, raginantis Rusus prie dvasios šventos, melstis kad greičiau būtų baigtas karas.

Illinois valstijoje jau inkorporuotas klubas kuris pasiryžęs darbuotis išrinkti Generolą Douglas MacArthur U. S. prezidentu 1944 metais. Žinoma, reikės pirmiausia gauti jam nominaciją.

LIETUVOJE DAUGIAU BRUŽDA

Per Londoną ateina žinių apie Pabaltijo šalyse didėjantį pasipriešinimą ir kovą su Vokiečiais okupantais tenai.

Lietuvoje, Vysk. Brizgis (?) paskelbė neduosias išrišimo ir net ekskomunikuosius tuos Lietuvius kurie dalyvaus ar gelbės persekiojime Lenkų ir Žydų, kaip pranešė vienas Lenkų laikraštis.

Vilniaus krašte gestapo padarė filmas parodančias nužudymą 6,000 Žydų vyrų, moterų ir vaikų.

BOLŠEVIKAI ŠAUKIASI MAISTO

Hot Springs, Va. — Pasaulinėje maisto konferencijoje, kur svarstoma tautų pokarinis aprūpinimas maistu, paduota minčių jog milijonai žmonių gal turės būti perkelti iš vietų į vietas, kad galėtų geriau išmirti.

Sovietų delegatai nekaltai apie ateitį, bet pareiškė kad Sovietų Unijai dabartinio laiku reikia maisto daugiau negu jai Amerika pristato; maisto reikia tautims karo prieš nazius. Tegul prisimina jie dabar ir Lietuvą, kaip tą žymią maisto auginimo šalį, jie apiplėšė ir sunaikino jos žmonių maistą ir pačius žmones nusmerkė nykimui ir badui.

MIRĖ EDESEL FORD

Detroito, Gegužės 25 rytą mirė Edsel Ford, automobilio magnato Fordo sunus, vos 49 m. amžiaus. Jis nesveikavo kelis mėnesius ir dabar staiga visai kritiškai susirgo. Jis buvo vienatinis Henry Fordo sunus. Tėvas dar gyvas.

Ašies Kariai Pasidavę Alijantams Tunisijoje

Vokiečiai nelaisviai, pasidavę alijantams šiaurės Afrikoje, pradeda žygiuoti sulyg nugalėtojų komandos. Viso skaičiuojama paimta 150,000 Vokiečių ir Italų vyrų, su jų komandierium Pulk. Gen. von Armin. Maršalas Rommel pirmiau išvyko Vokietijon. Paimta daugybė karo medegos.

Jiedu Planuoja Naujas Priešų Pergales

Dabar vėl atsilankęs Washingtono Britų premjeras Winston Churchill kalbasi su Prezidentu Rooseveltu apie naujus planus karo vedimui. Po pereito ju pasimatymo Morokkoje, laimėta Tunisijoje, kur Vokiečiai visiškai sumušti.

KOMINTERNAS IŠARDYTAS

Maskvoje, Gegužės 22 d., kiti sako pasekmėje Rooseveltui laiško kurį Davies nuvežė Stalinui, įsakyta likviduoti Komunistų Internacionalas. Likvidavimas arba uždarymas Kominternas, pasaulinės komunistų organizacijos kurios tikslas buvo ruošti viso pasaulio tautų revoliuciją, Amerikos, Anglijos ir kitų alijantų sutiktas taip sau lyg geras Stalino žygis taikytis su savo alijantais, kurių pagalbos ir maisto Rusijai reikalinga.

Iš Berlio paskelbta jog šis komunistų žygis yra tik nauja komunistų klasta ir akių muilinimas.

Amerikos spauda apie tą Stalino mostą išsireiškė višai, bet daugiausia prikišant bolševikams Maskvos santykius su Hitleriu, ir

viso pasaulio, kartu ir Amerikos, komunistų dirbimą sulyg dirigavimo Maskvoje. Kada Maskva draugavosi su Berlinu, visame pasaulyje komunistai rėkė smerkė Angliją už šį karą. Kaip tik Hitleris užpuolė Rusiją, visi komunistai ragavo persivertė ir šoko remti Ameriką ir Angliją, kad tik jos išgelbėtų Rusiją iš po Hitlerio smugio.

Amerikos laikraščiai pasakė apie tai sekančiai: "Mums nepadaro įspūžio žodžiais išardymas Kominternas". "Praeitės jų darbais garsiau kalba, palauksim ką parodys ateitis, pirma negu išnešim savo nuosprendį". Ir tt. ir tt.

Kominternas išardymą paskelbdami bolševikų vadai pažymi jog jis jau "atgyveno savo". Nors komunistai šitaip skelbia, tačiau, kaip jų judėjimo sekėjai tiki, jie tik paslėpė savo tikrus tikslus po tais žodžiais, ir dabar taikosi tikrai prie savo alijantų, norėdami kaip nors išgelbėti savo imperiją, o kai laikas pasirodys patogus, jie su naujomis klasomis ir išlimu puls pasaulyje betvarkes kelti.

Kaip po nakčiai Internacionalas "dingo", taip kurį nors rytą vėl atsikėlė patirsim raudonųjų kitą kolkį įsakymą, kuris vėl nuo tos minutės paliks komunistams privalomas ir jie tęs savo darbą nuo ten kur sustojo.

Anglijoje, unijos pradėjo tarti nepriimti komunistų į darbo partiją, kada Maskva išardė Kominterną.

Sovietai tiek neteisingai paduoda savo žinias apie sunaikinamus Vokiečių karo lėktuvus, kareivius ir kitas karo reikmenis mušiuose su Rusais kad alijantai neremia jokių savo militariškų apskaiciavimų ant jų žinių.

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

Karo Darbo Taryba atsisako užtvirtinti Akrono, Ohio, gumo darbininkų unijos reikalavimą pakelti 50,000 CIO narių mokesčių, nes tas paleistų 20 milijonų dolarių daugiau "naujų pinigų" Akrono metų bėgyje į sudarytų palinkimą į infliaciją.

Padarius patikrinimą karo reikmenų dirbtuvėse išlikimo iš darbų, pasirodo kad darbininkų išlikimas ir nedarbas pasiekė 5.42 nuoš. nuo to kaip pradėta smarkiau karo darbus varyti. Turėdami daug pinigų darbininkai naudojami kiekviena proga paužti ir patinginiant.

Karo nelaisviai atvežti į Ameriką, jau statomi į darbus Amerikos ukėse.

Palengvinimui išlaikymo Afrikoje paimtų Vokiečių ir Italų nelaisvių jie bandoma atgabenti Amerikon. Juos laikyti Afrikoje sunku, nes reikėtų pristatyti jiems maistą, kas pareikalautų daug laivų.

Sydney Mines, N. S. — Del vieno angliakasio, kuris atsisako išrašyti į uniją, Princess kasykloje sustreikavo 750 unijistų angliakasių.

Vokiečiai norėdami padauginti anglies išteklius į kasyklas varo dirbti vaikus, karo nelaisvius ir užimtų šalių žmones.

Vokiečiai naudojami anglies kasyklomis užimtų šalių: Lenkų Silezijos, Prancūzijos, Čekoslovakijos, Jugoslavijos, Belgijos, Rumunijos ir Rusijos, Doneco srityje.

Vokiečiai įvedė savo okupuotose šalyse mirties baudą už streikavimą ir kitą trukdymą darbui.

Holandijoje Vokiečiai internavo 400,000 buvusių kareivių, kad jie negalėtų prisidėti gelbėti alijantams jei šie imtų veržtis Vokietijos nugalėjimui.

Delair, N. J., geležinkelio nelaimėje užmušta keturiolika asmenų, daug sužeista. Traukinys nuvirto nuo bėgių gryžtant iš Atlantic City.

Alijantai sako nuskandino ašies 71 laivą Viduržemio juroje karo bėgyje nuo Lapk. 8, 1942. Kiti 103 laivai gal nuskandinti, 120 sugadinta. Tarp jų randa si eilę karo laivų.

Naziai Holandijoje atėmė iš gyventojų radio priimtuvus kad žmonės negalėtų gauti žinių apie alijantų įsiveržimą, jeigu tas būtų pradėtas.

Iki Gegužės 24, priešų submarinai paskandino jau 659 alijantų laivus Atlantike, iš jų 266 Amerikos.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —
Jungo Nevilksim!

LIETUVOS PREZIDENTO A. SMETONOS KALBA

Sakyta Oberlin Kolegijoje, Oberlin, O., Geg. 17

(Pabaiga iš pereinamojo nr.)

Taip tat susidarė Goebbels'o vadovaujama propagandai dėkingos medžiagos. Jis jau ir skelbia: Kominternas dar prieš karą įsikerėjęs visur pasaulyje, pogrindžio takais nepaprastu atkaklumu tiesia savo "uostinėjimus". Nusilpnėjus karinei Ašies galybei, jis pasireiškia aikštėn. Tat tesirytė, — propaganda taip ragina, — visos tautos dėtis į Ašį ir drauge su ja kovoti prieš ginkluotą bolševizmą ir jo talką. Yra žinių, kaip gauname patirtį iš laikraščių, kad tokia propaganda paveikė ne tik pavergtuosius bet ir neutraliuosius. Jie betgi mieliai matytų visur Europos kontinente Amerikiečius, na, ir Anglus, bet visai nelauktų Rusų, ypač jo rytuose, nuo šiaurės iki pietų, kur jie savo neprašytu atsilankymu paliko koblogiausių atsiminimų.

Atlantic Charterio autoriai, pasisakę geidžia kad jų patiektais dėsniais būtų pagrįsta pokarinė taika, tikėjosi paramos iš savo vadovaujamų tautų bei savo karinių sąjungininkų ir, gal but, daugiausia iš tos didžiosios galybės kuri vadinais spauda, viešosios nuomonės darytoja, visuomenės auklėtoja, žmonių idealų reiškeja. Bet spauda, deja, ne visa tinkamai atlieka tą kilnų uždavinį. Kai vieni plunksnos darbininkai, budami ištikimi tiems idealams, drąsiai skelbia tiesą, kiti, nors ir demokratams dėdamies, žodžiu bei raštu ją žaloja, skleidžia žmonių dvasią troškinančias dujas, paguamamas visuomenės požemio kanalais, vedančiais iš nuodingų Komintern'o ir Ašies rezervuarų. Jų tikinimu, mažosios tautos kludandčios tarptautinį bendradarbiavimą ir pastovios taikos išsaugojimą. Jei taip, tai jos turinčios būti išbrauktos iš nepriklausomųjų šeimos, išnykti, vadinasi, žuti, ir jų sąskaiton reikią pasotinti didžiųjų apetitai. Taip mat, sako, realieji valstybių santikiai reikalauja. Kurie nesutinka su tokiu nuogu realizmu, artimu, kaip matome, cinizmui, tie apšaukiami Hitlerininkais, fašistais, o didžiųjų Amerikos vėjų idealizmas verčiamas utopija, paniekos dalyku.

Istorija betgi rodo jog ir mažosios tautos, gynusios savo gyvybę, yra didžiai nusipelnusios žmonių gerovei. Jei, pavyzdžiui, ne Austro-Vengrijos ir Balkanų Slavų susipratimas, jei ne Graikų atgimimas iš savo senovės garsių tradicijų, jei ne Pabaltijo tautų ir Lenkų atkaklus atsparumas išsaugoti savo kalbą, kultūrą ir atgauti prarastą laisvę — tai Germanų imperija šiandien būtų siekus Uralo bei Kaukazo kalnų ir Viduržemio jūrų, arba Azijatai būtų įsitvirtinę Europos kontinente. Pasaulio rimtį kludo per daug išsiplatusios karinės imperijos, laikkančios savo vergovę eilę tautų, tat jos, pastovios taikos sumetimais, tektų susiaurinti, apkarpyti. Mažosios tautos yra tvirčiausia medžiaga pastoviai, teisingai taikai kurti. Jų nepriklausomybė, jų sveikumas, kultūringas individualizmas yra tikriausia priemonė prieš didžiųjų išpuikusį imperializmą.

Europos tautoms suderinti persama federacija J. A. Valstijų pavyzdžiu. Bet tas samanymas stokuoja rimto pagrindo. Žmonės, čia naujoje tėvynėje įsigyvenę, nutolę sa-

vo pirmosios tėvynės, atsiskak savo tautinių skirtumų, ir kuria naują Anglų kalbos vienybę tautą. Europoje stebime priešingą istorijos linkmę. Ten tautos atkakliai laikosi savo skirtingų kalbų, skirtingų istorinių, kultūrinių ir etninių ypatybių. Mažieji bijo kad jų federacijoje neprarytų didieji. Amerikoje, vadinasi, siekiama integracijos, Europoje — diferenciacijos. Pietinėje ir Vidurinėje Amerikoje vyrauja visur, išskyrus Braziliją, Ispanų kultūra ir kalba, tačiau ten ligšiol, rodos, nepasireiškė respublikų tendencijos federuoti. Visuomet buvo, yra ir bus mažųjų tautų šalia didžiųjų. Be to, reikia atsiminti, Prancūzai, Ispanai, Portugalai, Holandai ir kiti Europiečiai, įsigalėję Afrikoje ir kituose kontinentuose ir šimtmečius su jais bendradarbiau, turi su tais kontinentais, daugiau įvairių interesų ne kaip su vienu kitu Europos kraštu.

Iš mūsų kaleidoskopiškai apžvilgtų įvykių ir pasireiškusių prieštarų idėjų kovos aiškėja dabartinis demokratių negalavimas, krizė, prasidėjus dar toli prieš šį karą. Pavyzdys — bolševizmas ir nacionalizmas. Hitleris demokratiniu Veimaro Konstitucijos įstatymu pasiekė valdžios, formaliai laimėjo tautos balsavimų rinkimus. Dirstelėję į senovės Graikiją, demokratijos lopšį, atsiminsime ne vieną įvykį verčiantį mus rimtai pagalvoti. Demos išvaro Aristidą iš gimtojo krašto dėl to kad atsisakė jo teisingumas. Atėnų demokratiškai rinktas teismas, vadovaudamasis sofistų (ano meto laikraštinių) sukurtytos minios nuotaka, balsų dauguma pasmerkė Sokratą mirti. Kristus, Dievas žmogus, plebescitu galutinai buvo nutiestas, o Barabbas, galvažudis, išleistas laisvėn.

Šiandien mes giliai atjaučiam ne teisębę tų ir kitų pasaulio tragių žygių, pridengtų minios autoritetu, ir esame verčiami įieškoti tikrojo demokratinės formos turinio. Kas jis yra? Jis yra, ar bent turėtų būti, teisingumas, visur ir visuomet tas pats. Kaip buna įvairiausio stiliaus architektūrą iš įvairios medžiagos (akmuo, geležis, medis), bet vienodai, tariant, sąžiningai apdorotą, taip pat gali būti įvairios formos demokratijų, bet vienodo teisingumo mastu pagrįstą. Šiuo atžvilgiu Romėnai yra mums palikę gražų sakinį: Justitia est fundamentum regnorum. Teisingumas yra valstybių pamatas. Tik ant tokio pamato pastatytas tarptautinio bendradarbiavimo ir pasaulinės taikos rumas gali būti tvirtas ir neįsigrinamas.

Ar pasiseks toks pamatas išsaugoti? Teisingumo jausmas, kad ir gimtas žmogui, savaime nesilaiko. Jis privalo rūpestingo auklėjimo kad nenusilptų. Atlantic Carterio šviesų žibutį, tautų viltį, kurią taip didingai simbolizuoja Amerikos Laisvės Stovyla, temdo, kaip esame aiškine, nuodingi propagandos rukai. Ima baimė, ar to žiburio neužgesins karo audros, nešančios imperializmo aistras? Norėtume kad tuos abejojimus pakeistų optimizmas. Kai kurie Amerikiečiai idealistai drąsina pasaulį kad Rusija, bendradarbiau su demokratijomis, pati sudemokratėsianti. Vargiai pasaulis duosis įtikinamas. Pasaulio paguoda yra Amerikos ir Anglijos santarvė, glaudžiu

ŽELIGOVSKIS VĖL TYKO VILNIAUS

Garsusis Lenkų grobikas ir Vilniaus pavergėjas Gen. Želigovskis dabar gyvena Šveicarijoje. Jis suorganizavo šiaurės Rytų žemių Sąjungą ir planuoja pasigrobtį Vilnių kada karas pasibaigs.

Bjauru kuomet šovinistiškas Lenkų dvarininkas tykoja grobio, kaip visi imperialistiniai grobikai. Savo lakunų būrį Želigovskis papuošęs Vilniaus Aušros Vartų ženklu.

Tiems Lietuviams kurie nori su Lenkais bendradarbiauti užmiršdami Vilnių ir kitas buusias Lenkų pagrobtas Lietuvos žemes patartina prisidėti šien Želigovskio sąjungon.

IS PIENOCENTRO kooperatinės bendrovės paskelbto pranešimo matyti kad šiuo metu ukininkai tepristato apie pusę pieno kiekio, kurį pristatydavo nepriklausomos Lietuvos laikais. Vokiečių įstaigos pagrąsino imtis grietinių priemonių tiems kurie vengia atlikti pieno prievolę.

ryšių sutvirtinta tų didžiųjų demokratių karinis pajėgumas ir ryžtas laimėti ne tik karą bet ir teisingą taiką. Gal didieji karo žygiai, kurių visi taip kantriai laukia, privers Rusiją atsisakyti savo nepagrįstų teritorinių reikalavimų. Brestas ir Amerikiečių įsitikinimas kad J. A. Valstijų uolus dalyvavimas pasaulinės santvarkos kurime yra neišvengiamas.

Kokia Lietuvos pozicija šių perspektyvų akivaizdoje? Ji nori tikėtis sau šviesesnio rytojaus, geidžia išsivaduoti iš Hitlerio vergovės ir bijo patekti Rusijos jungan. Lietuva nori atsikurti laisva demokratine, nepriklausoma valstybe, derindamos į busimą Europos ir pasaulio santvarką.

Dėstydamos savo pranešime eilę faktų, nušviečia juos Europiečių ir Lietuvos požiūriu. Mano kalbos tikslas buvo ne ką įtikinti, o tik pažadinti Jus malonaus dėmesio palankumą mano gimtajam kraštui. Jei tat man bus pasisekę, laisvę save laimingą.

Štai Dr. Owen J. C. Norem, buvęs Suv. Valstijų Įgaliojamas Ministeris, atstovavęs Kaune savo valstybei paskutinius trejus metus (1938-1940), turi parašęs labai įdomią knygą (300 puslapių didumo) apie Lietuvą.

Autorius pasakoja apie Lietuvį kilmę, apie jų kalbos vertę, apie jų senąją ir naująją kultūrą, apie jų nuopelnus Europos civilizacijai. Periodais aprašyta Lietuvos istorija, pradėjus žila senovę ir baigiant jos nepriklausomos valstybės atsigimimą. Išdėstyta kaip Lietuviai 12-me amžiuje susitelkę valstybėn, sekmingai kovojo su plėšriais Vokiečių ordiniais ir juos nugalėjo, kaip kariavo su rytų Slavais ir Totoriais, kaip jie, besigindami priešų, sukūrė didžiulę imperiją, ir kaip savo išsiplėtojimu pavargę, susidėję su Lenkais Unijon, prarado savarankiškumą ir kaip, pagaliau, Lenkija ir Lietuva buvo pasidalinta tarp Prusijos, Austrijos ir Rusijos.

DAUG VIETOS Dr. Norem'o knygoje pašvesta atsisveikios Nepriklausomos Lietuvos periodui (1918-1940 m.). Pradėjęs 1918 metų Lietuvos Tarybos Deklaraciją, autorius paeiliui apžvalgo partijų santykius, vyriausybės pasikeitimus, didžiulius ekonomines ir finansines reformas, ypač žemės reformą, tautinės kultūros pažangą, diplomatinis, prekybinius ir kitokius Lietuvos santykius su kitais kraštais. Neaplenkia šiokių ar tokių negerovių, kilusių vėdaus gyvenime, ir jų nugalėjimą. Knygoje duoda vadovaujančių žmonių charakteristiką ir jų įvertinimus. Skyrium stabtelėja ties sunkiomis Vilniaus ir Klaipėdos problemomis, plačiai paličėja nazių Neumann-Sasso byla. Dokumentų šviesoje parodo agresingus Rusijos, Vokietijos ir Lenkijos pasikėsimus į Lietuvos nepriklausomybę. Ypač de-

LVS METINIS SUVAŽIAVIMAS

ĮVYKS CLEVELANDE LIEPOS 4

VISIEMS Lietuvai Vaduoti Sąjungos skyriams ir nariams šinomi pranešame kad Lietuvai Vaduoti Sąjungos metinis suvažiavimas bus laikomas Clevelande, Ohio, Liepos 3-4 dienomis. Vietą bus paskelbta trumpu laiku.

LVS. skyrių, veikėjų ir narių prašome:

1. Rupintis pasiūsti nors vieną atstovą iš skyriaus į suvažiavimą. Taipgi kviečiami nariai, nariai rėmėjai ir garbės nariai. Lietuva yra šio karo auka, todėl kad ir karo metas, negalima apleisti darbų už jos atsteigimą, privalom dirbti neatsižvelgiant į visus nepatogumus.

2. Ruoškite nuo savęs pasveikinimus suvažiavimui, su mažesne ar didesne auka, nes aukos reikalinga baigimui išleisti Dr. Norem'o knygos "Timeless Lithuania"; reikalinga daugiau pinigų plėtimui LVS akcijos visomis pusėmis.

3. Pasiryžkit žymet padaryti savo \$25.00 auką Lietuvai Vaduoti Sąjungai, atžymėjimui 25 metų Lietuvos Nepriklausomybės Jubilėjaus.

Visos aukos bus įrašytos į LVS įtaisyta puikią AMŽINĄ KNYGĄ.

4. Prisiųskit suvažiavimui naudingų patarimų, samanyimų ir įnešimų.

Aukos ar samanymus suvažiavimui siunčiant, ir norint informacijų apie LVS rašyk:

L. V. S. CENTRAS
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

LIETUVIAMS TRUKDO MOKSLĄ

GRUODŽIO mėnesį Vokiečių komisaras išleido įsakymą kuriuo perverskoma Lietuvoje ir kitose Pabaltijo šalyse mokslas. Įvedama 7 metų privalomas pradžios mokslas, tačiau įsakyme pasakyta kad "del mokyklų stokos" šis įsakymas kol kas Lietuvoje dar nevykdomas. Vidurinis mokslas išeinamas per 4 metus, tačiau norint įstoti į universitetą ar pradėti mokytis amato, reikia dar privalomai lankyti dvejų ar trijų metų amatų mokyklą. Šio įsakymo tikslas esąs skatinti jaunimą eiti į praktinio pobūdžio mokyklas.

Šis įstatymas dar kartą įrodo Vokiečių tikslus: Pabaltijo jaunimui norima užkirsti kelią į humanitarinius mokslus, o jį siekiama geriausiai atveju išmokyti amato ar šiaip praktinės profesijos. Visa kita turi būti palikta "valdovų" tautai....

DRAUGIJOS Užsienio Lietuviams Remti iniciatyva ir pastangomis, iš įvairių kraštų: Latvijos, Estijos, Prancūzijos, Anglijos ir kitų, 1939 metų vasarą į Lietuvą atostogauti buvo atvežama tų kraštų Lietuvių vaikų. Kilus 1939 metų karui, Lietuvoje taip pat vasarojo keletas užsienio Lietuvių. Dalis jų turėjo galimybę sugrįžti pas savo tėvus, o keletas iš Prancūzijos Lietuvių vaikų iki šios žiemos gyveno Lietuvoje.

STAMBIOS AUKOS NOREM LIETUVOS ISTORIJAI

Aukos ir prenumeratas knygai siųskit adresu:
LVS Centras, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

PROFESIONALAI, PRISIDĖKITE

Dr. Norem "Timeless Lithuania" knygai leisti laikas nuo laiko atsiliepa su auka ir mūsų profesionalai, bet palyginamai mažas jų nuosimtis, todėl prašome ir jų atsižūrėti labiau į reikalą ir pasiskubinti atsiųsti savo auką.

Aukotojai didumoje yra paprasti Lietuviai, kurie mažai tą knygą ir skaitys, gi profesionalai ir moka Angliškai ir jiems ši knyga ypač bus naudinga, kaip lengviausia priemonė apsipažinti su Lietuva ir turėti sau medegos pažinti savo tautos istoriją. Tankiai pasitaiko kitataučiai draugai paklausia Lietuvį advokatų, daktarų ir kitų profesijų žmonių:

"Where is Lithuania?"
"Who are the Lithuanians?"
"What is their language?"

Paskubėkit prisiųsti savo \$5 ar \$10 paramai šio didelio darbo, o jums "Timeless Lithuania" šimteriopai apsimokės.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga
6820 Superior av. Cleveland, O.

Augina Vitaminus

Vaikų Globos draugijos New Yorke vaikučiai ant namo stogo paruoštoje žemės dėžėje mokinami sodinti daržoves.

Iš Amsterdamo Gauta
\$300; Iš TMD Centro — \$75; Iš Baltijos rės vėl \$35

Lietuvos Selpimo Fondas,
Amsterdam, N. Y. pasiskyrė \$300.00

Tėvynės Mylėtojų D-jos
Centras 75.00

Mrs. Anelia Melasus,
Dayton, Ohio 5.00

Zigmas Jankauskas,
Philadelphia, Pa. 5.00

Jonas Montinunas,
Hartford, Conn. 5.00

Margaret Selius,
Cleveland, O. 5.00

Frank Erickson,
Worcester, Mass. 5.00

Baltimoriečių aukos:
DLK. Kęstučio Dr-ja 10.00

Mr. ir Mrs. J. Kahlis 5.00

Mr. ir Mrs. J. Kiškis 5.00

Ona Bilienė 5.00

Mr. ir Mrs. A. Briedis 5.00

Mr. ir Mrs. B. Aleknavičius 5.00

ŠIAULIŲ APIELIN- KĖS MIESTAI ŽY- MIAI NUKENTEJO

Nustatyta kad Rusų-Vokiečių karo metu Šiaulių apskrityje buvo sugedinti ar dalinai apdegę 4,765 įvairūs trobesiai. Iš apskrities ribose esančių miestelių beveik visiškai buvo sunaikinti du: Tryščiai ir Šiaulėnai.

Vokiečiams užimėnant butus, Šiauliuose šiuo metu 20 šeimų visiškai neturi namų. Jų baldai išmėtyti įvairiuose sandėliuose. Apie 30 šeimų taip pat gyvena išimėčiusius atskirais šeimoms nariais paspažystamus. Apie 50 šeimų gyvena nepakenčiamuose butuose ar beveik negyvenamose patalpose. Be to, apie 20 butų reikią paliuosuoti įstaigoms ir "atvykstantiems" (t. y. Vokiečiams).

LIETUVOS vyriausis sveikatos valdyba įspėjo gydymo įstaigas ir dantų gydytojus kad del medegų trukumo dirbtinius dantis galima dėti tik sunkaus kramtymo sutrikimo atvejais.

JAUTI BLOGAI?

VISIŠKAI PALENGVINSITE SAU
—SIUO MODERNISKU SVELNIU BUDU

• Kuomet kankinatės vidurių užkietėjimu — žarnos neveikios, skauda galva, nėra energijos — palengvinsite sau šiuo modernišku būdu — kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtomą guma vidurius liuosuoja išvalniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-A-MINT. Tik pakramtykite FEEN-A-MINT einant gulni, naudokite tikrai pagal nurodymus ant pakelio. Sekanti ryta malonus palengvinimas jums pagalbės vėl jaustis puikiai.

Lietuviška VAISTINĖ

Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visokias naminas ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atsakančiai. Kreipkitės į savo vienuolai vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY

5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8618

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Dienos Klausimais

Redaktorius — K. S. KARPIUS — Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius) Rašo Vyt. Širvydas

Apie Am. Liet. Tarybą

KĄ reiškia Churchillio pasakymas, kalbant Suv. Vals-
tijų Kongrese apie karo reikalus, Gegužės 19 dieną,
kad Amerika ir Britanija dės pastangas prikalbinti Sta-
liną duoti sutikimą naudoti Sibiro įrengimui lėktuvams
stocių prieš Japoniją? Tas reiškia nei mažiau nei dau-
giau kaip išreikalavimą kad Stalinas sutiktų atidaryti
antrą frontą Japonams, kaip pats Stalinas šaukiasi kad
Amerika ir Anglija atidarytų antrą frontą Vokiečiams.

Amerika iki šiolei davė Rusijai ginklais ir maistu
pagalbą didesnę negu reikštų antrą frontu pultis į Vo-
kietiją, kada tam neatėjo laikas. Stalinas tuo tarpu,
naudodamasis Amerikos ginklais ir maistu, skelbėsi ka-
riaujas karą pats vienas, ir net nuo savo žmonių slėpė
gavimą tos gausios paramos iš Amerikos, kad žmonės
tikėtų jog visa tai turima to "genijališkojo saulės" ma-
giškos lazdelės pamojimu.

Amerika tikrumoje kariavo Rusų karą, eidama Af-
rikon su didelėmis įjgomis. Amerika negalėjo savo
karo — jos karas tik su Japonais — kariauti, net turė-
jo daug ką prarasti, kad Rusija būtų gelbstima.

Dabar ateina laikas abiem pusėm kariauti — gal
but ir yra Stalinas raginamas kad atidarytų antrą fron-
tą Japonijai, jeigu jis nori būti tikras Rooseveltto ir
Churchillo ginklo draugas. Ketvirtas ginklo draugas,
Kinų vadas Čiang Kai-šek, kuris ilgiausia šiame kare
kariauja, sunkiausiose sąlygose atsisakė Japonams nu-
sileisti, tuomi gelbėdamas ir Amerikai, ir Anglijai ir pa-
čiai Rusijai.

O ką svajoja Stalinas? Jis, dėdamas pastangas pa-
laikyti taiką su Japonija, gal mąsto vėliau padiktuoti
kitiems savo alijantams, kaip tik Vokietija bus nuga-
lėta.

Ar Roosevelt ir Churchill tikrai sutarė reikalauti
kad Stalinas leistų panaudoti Sibiro prieš Japonus, iš
kur arčiausia Japonija sprogdyti taip kaip dabar sprog-
dinama Vokietija į Anglijos?

Ar Stalinas, tokomis sąlygomis, sutiks su Prezi-
dentu Rooseveltu ir Churchilliu susitikti pasitarti, kaip šie-
du planuoja?

Jeigu karas tai karas besąlyginis. Jeigu reiklau-
jama antro fronto Vokiečiams tai tas pats turi būti pa-
daryta ir Japonams. Priešai turi būti sutriuškinti ir
nugalėti visi, o ne vieni prilaukomi draugais, saviems
tikslams.

UKRAINIEČIAI, norėdami atsikratyti Lenkų, kalba
apie susitarimą su Rusija. Tai gal but ta dalis
Ukrainiečių kurie palinkę į komunistus ir kaip mūsų
Lietuvių dalis, garbina Stalina. Kiti Ukrainiečiai nori
visai nepriklausomos Ukrainos.

Bendrai, Ukrainiečiai kratosi Lenkų net ir dabar,
kuomet neturi jokių vilčių atsteigti savo valstybę.

Lenkai yra imperialistai ir dairosi kurias kaimy-
niškas žemes vėl grobs, sako Ukrainiečiai.

Gaila kad atsirado tokių Lietuvių kurie pradėjo ro-
dyti palinkimą į Lenkus, kaip Lietuvos vaduotojus.

Is Lietuvos kokios menkutės žinios ateina, vis skel-
bia jog visų Lietuvių viltys yra Amerika: visi ten pasi-
tiki kad Amerika gelbės Lietuvai tapti laisva.

Tuo tarpu pas mus atsirado vyrų kurie pastumia
Ameriką į šalį, lyg reikšdami Amerikai nepasitikėjimą,
ir visas viltis deda į Lenkus! Tik jau ne prieš gera.

Amerika sėdės prie taikos stalo ir su dideliu balsu,
todėl neklaidžiuokime pakampėmis, neįsiskokime "drau-
gu" pas Lenkus, nes galime labai apsigilti patys ir pa-
daryti žalos savo visai tautai.

Jeigu Amerika mus neužtars — kaip Prez. Roose-
velto yra pažadėta — ir dar Atlanto Carteris neatšauk-
tas, — tai tokių "draugu" kaip Lenkai pagalba mums
nieko nereikš.

Lenkai tiems mūsų Lietuviams kurie su jais "ben-
dradarbiauja", visai neužsimena kad va, broliai Litvi-
nai, mūsų klausimas dėl Vilniaus neišspręstas, sėskim
ir apkalbėkim... O musiečiai jau patys sau išisnekejo
kad Vilniaus klausimas mums "antraeilis..." Lenkai
to tik ir nori girdėti.

GEGUŽĖS 30 vadinama Dekoracijos Diena, arba At-
minties diena — Amerikoniška šventė, kurios reikš-
mė ne visi žino, nors džiaugiasi kad ta diena yra dar
viena diena pažadėti ir būti liuosu nuo darbo.

Kiti tą dieną panaudoja pagerbimui savo mirusių-
jų artimų asmenų ir vyksta į kapines, perka, gabena
gėles papuošimui kapų, iš ko gėlių pardavėjai padaro
daug biznio.

Decoration Diena įvesta atminčiai ir kapu papuoši-
mui žuvusių Amerikos Civiliniame Kare 1861-1865 me-
tais kareivių. Dabar ta šventė apima papuošimą kapų
ir kitų visų karų kareivių ir, kaip minėjome, šiaip miru-
sių.

Kitais metais, prie laisvo gasolino ir automobilių
važinėjimo, tą dieną visoje šalyje užsimušdavo šimtai
daugiau žmonių, kurių kapai tekdavo puošti kitą metą
po to. Šymet tikrai daug mažiau bus tokių žuvimų ir
mažiau naujų kapų atsiras sekančiomis dienomis po tos
šventės, kuri susidero beveik iš trijų dienų, pradedant
šeštadieniu ir baigiant pirmadieniu, nes ji oficialiai bus
švenčiama Gegužės 31, del to kad 30-tą išpuola sekma-
dienis.

APSKAIČIUOJAMA kad dabartiniu laiku načių už-
kariautose šalyse po Hitleriu randasi apie 48 mili-
jonai Romos Katalikų. Po Vokiečiais yra 45 diecezijos
ir 17,000 parapijų, kuriose veikia 22,000 kunigų ir 8990
vienuolių.

dima: ji parašo koki raštą ar
rezoliuciją ir vėl snaudžia.

Pagrindinė to neveiklumo
priežastis aiški: tai negamtinė
katalikų koalicija su socialis-
tais. Katalikai gal norėtų bu-
ti budresni, daugiau veikti, bet
nenori ant savo sprando nešti
negyvą socialistų nerangumo
naštą. Mūsų socialistai vis no-
ri "grynumo": "grynos demo-
kratijos", "gryno socializmo",
"gryno" šio, gryno to, todėl ir
drovisi susitepti darbu, nes
darbininko rankos paprastai
ne baltos, o puslėtos.

Raudona Erezija

Dusyk iš nuostebos akis pa-
trynę, aną dieną mūsų bolše-
vikų redakcinėje apžvalgoje
skaitome: "Kuomet mes sa-
kom kad rubežių klausimą rei-
kia atidėti iki taikos konferen-
cijos tai Lietuviški Pilsudski-
ninkų kompanai protestuoja".

Jei šitą Vilnės posakį kas
nors Rusiškai išverstų ir bol-
ševikų bosams įteiktų tai mu-
sų komisarukai turėtų gerokai
pakaisti ir aiškintis. Ne jau
jie nežino kad Lietuviški ir
Lenkiški rubežių klausimą Ma-
skva jau senai išsprendė? Lie-
tuva jau Sovietijos neatplėšia-
ma Tarybinė respublika. Tas
pats ir su iš Lenkijos atimto-
mis Ukrainiečių ir Baltgudžių
žemėmis. Koks čia "atidėji-
mas iki taikos konferencijos",
kurį Vilnis propaguoja? Tai
raudona erezija!

—New York Latviai pradė-
jo leisti Angliška kalba žur-
nalą "Drauga Vests". Panašus
leidinys Lietuviams senai rei-
kalingas.

—OPA ekonomai sako, šiuo
laiku darbininkas privalo gau-
ti nemažiau \$2,000 per metą
užd darbo tinkamai pragyventi.

—Brazilijos valdžia uždarė
visus Lietuvių (taip ir kitų
svetimalbių, net Amerikonų)
laikraščius: mat, nori staiga
subrazilinti visus savo gyven-
tojus.

—Baltimorės Lietuviai komu-
nistai šiaip įrodė savo "pa-
triotiškumą" Amerikai: Sovie-
tijai aukų surinko \$885, o A-
merikai tik \$140....

ŠVENTYKLĄ

(Putinas)

Pripinkite, sesės, vainikų žalių
iš pievų ir girių kvapiųjų gėlių,
Papuokite aukurus ir altorius,
Užkurkite smilkalus gintarinius.

O kai tik sulauksime ryto aušros
Ir skardžiai trimaitis iš kuoro sugros,
Pakelsime balsą ir eisim visi
Kur spindi mūsų džiaugsmo šventykla
šviesi.

Kaip miškas mūsų vėliavos žydrios šlamės,
Ir sienos drėbės nuo trimito giesmės, —
Skliantai gintariniai, paskendę aiduos,
Kaip pajurio uolos per audrą skanduos.

Išnarstė mes jurės drumstus verpetus,
Žvejodami gintaro šviesius turtus.
Kas žuvo garbingai — garbė amžina,
Gyviešiemis gi nauja atgimimo diena.

Sveika mūsų žemės šventykla šviesi!
Tu naujo laimėjimo žiedas esi,
Mes eisim tolyn su šviesos spinduliais
Garbingais žmogaus ir Dievybės keliais.

PAUKŠČIAI KURIE NEGRYZTA

(Vacys Šiužgdis)

Kodel ir kur ir ko einu
Toks vienas gludumoj nakties....
Šešėliai slepiasi duburiuose akmenų,
Ik saulė patekės.

Dar niekad nemačiau tiek lapų geltonų
Ir netikėjau kad sugryžt šakos negalės.
O gal žinau, kodel ir kur ir ko einu,
Ir ko toks vienas gludumoj nakties....

Dr. Vincas Pietaris

ALGIMANTAS

(Tęsinsys iš pereinio nr.)

— Midaus! — šuktelėjo Triobius. —
Ir apsisamanojus bačka, iškelta iš gurbo,
pasirito per kiemą link svečių. Tarnai
ėmė leisti midų iš bačkų į asočius ir statė
ant stalo, o vyrai pylė, liejo į ragus, į tau-
res putojantį gėrimą.

Išnyko ir apskustieji ir skundikai; su
linksmybe ir klyksmais puotavo visi.

— Ir smarki gi ranka tavo, — kalbė-
jo Bukota į Ilguną. — Vargiai ir pats Ne-
mura smarkiau galėtų kirsti. — Ir šiedu
narsūs jauni vyrai susidraugo.

— Norėčiau dar aš, širdele, pamatyti
mūsų kampą ne tikaiti santaikoje bet ir
tvarkoje, — kalbėjo kitoje vietoje Dauk-
šys į Triobius. — Be tvarkos, matai, nieko
gera negali būti. Be tvarkos ir mūsų ša-
lis, tiesiog palieti barščiai, o palieti barš-
čiai tenka šuniui ir katei.

— Jis lenda prie Danutės, — kitur
kalbėjo Komiškių valdovas į Jauskuldį. —
O aš taip sumaniau jog Danutė turi būti
mano. Matai, ties Komiškių laukais yra
graži Triobiaus giraitė, na tai aš tą gi-
raitę pareiklausiu pasogos. Ir tada nuo
Komiškių per dieną kelio bus visas ma-
no, ir į žiemius, ir į pietus, ir į vakarus.

— O merga kaip, ar prielanki tau? —
paklausė tas.

— Ar tai ji gali būti neprielanki?
Tiktai, žinomas dalykas, jeigu kiekvienam
duosi valią prie mergos lysti tai viso gali
būti. Gali būti jog turintis mikslešį lie-
žutį koks padauža ir prisilims prie jos
ir labiau. Ir už tokio ji galėtų užsimanyti
ir tekėti. Bet jau tai ne darbas leisti tē-
vų dukterį už kiekvieno valkatos.... Del-
to ir aš manau uždrausti jam šlejuoti prie
merginos.... — šnairuodamas į Ilguną
Komiškis kalbėjo Jauskuldžiui.

— Ar tu žinas, tu išmintingai kalbi,
— pritarė tas, — tiktai aš vieno nesupran-
tu, kuris vyras tinkamas jaunikiui, o ku-
ris niekšas, valkata....

Tryško putodamas midus į taures iki
tamsiai naktčiai. Čia jau ant lauko šėtro-
se sugulė įgėrę Juodvėsių vyrai, o silp-
nesni iš jų, kaip Komiškių valdovas, su-
grižo po stalą, užduodami nemažą baldą
tarnams, kuriems tokius ir nunešti ir pa-
guldyti savo vieton reikėjo.

Nereikia būti dideliu žiniunu kad at-
minti jog toji puota viena diena nepasi-
baigė. Taipogi nesunku atminti jog ji
persikėlė į Bukotos pilaitę po porai dienų.
Labai gali būti jog ji būtų ir ilgam užsi-
tęsus kad ne seniai, kaip Daukšys, Triobius
ir kiti tokie. Jie po penkių dienų
puotos ėmė skirstytis, o sekdami juos tu-
rėjo ir jaunieji rengtis namon, nors tiems
dar malonu buvo patriuksmuoti.

Su Triobium sugryžo ir Ilgunas su
Virpša.

Po seimui visi aprimo Detuvoje. To-
lydzio grasantis pavojus išnyko, o su juo
ir reikalas skaitlingo kareivių burio. Il-
gunas per tai ir sykį ir antrą užvedė kal-
bą su Triobium jog dabar jie jam atlieka-
mi.

— Argi jau sveikam taip pas mane
nuobodų? — prikalbinėjo šeimnininkas sa-
vo jaunam svečiui. — Dar nespėjo ir ben-
dras, Radušis, susveikti, o jau nori trauk-
tis.

— Aš suvis ne del nuobodumo.
— Tai delko? Reikalai?
— Kokie reikalai! — atvertė Ilgunas.
— Na, jeigu ne reikalai traukia tai
nėra ko kalbėti.

Ilgunas ne visai atviras buvo su Triobium.
Buvo priežastis del kurios jis no-
rėjo pasitraukti nuo Triobiaus. Buvo ir
ne viena. Tiktai apie šitas priežastis jam
nesmagu buvo kalbėti ne tik su Triobium
bet ir su bent kuo kitu. Jisai patėmijo
jog Danutė linksta prie jo, tai ji ir sulink-
smino ir sykiu gąsdino.

— Kur aš su ja dėsioosi ir vedęs, —
pamanė sau vyras, neturėdamas savo nei
sklypėlio žemės, nei pastogės. — Įtrauk-
siu aš ją tiktai į vargus. Ot, geriau bus
pasitraukus. Jeigu kada nors duos die-
vai prasygventi, tai kas kita. Tada, jei-
gu ji manęs lauks iki tam laikui, galėsim
ir sueiti į porą....

Kita priežastis kuri varė Ilguną iš
Detuvos buvo jo paties neatsargumas ko-
kiu jis per seimą išsitarė apie Nemurą ir
apie savo buvimą pas Romaną. Bet tuo

atžvilgiu ji suramino Virpša, kuriam jis
išpasakojo savo nerimasties priežastį pas
Triobius.

— Nesirupink! — tramdė tas. — Ar
tai maža svieto šitos šalies lanko aplinki-
nes kunigaikštystės? Niekas, kaip pats
matei, neatsižiūrėjo į tavo kalbą ir nesi-
dėjo jos į galvą. Ot buvai tai buvai! Ir
aš buvau ne vienoje vietoje. O kas iš to?

— Bet gandas apie tai gali prieti iki
Aršajam, o tas jau griozdžia mane.

— Na, tegul sau ir griozdžia. O kaip
suzinos jog tu čia esi ir kai ateis tave su-
imti, mes tada ir rasim koki nors pragu-
mą pasitraukti į šalį. O kol kas malonu
buti čia palukėti, kol pasveiks Radušis ir
sulaukti Ivono sugryžtant, ak tiktai jis
čia, o ne kur kitur, mano nuomone, ims
mūs įieškoti.

Pamastė, palaužė galvą Ilgunas ir pa-
siliko Detuvoje.

— Tegul neša banga mano valtį kur
ji nori!... — mostelėjęs ranka nusprendė
vaikinas.

Skirmuntas, Bukota, Kasavos kuni-
go sunus su Ilgunu dabar diena iš dienos
vis naujus medžioklės budus išmislinėjo.
Tai ant šernų jodavo ir ažuolų girias, tai
susitarę ant suolų ties barčiais meškas da-
bodavo, tai lapes, iš uolų dūmais išviję,
šaudydavo. O kas pavakare namie kokius
nors žaislus pramanydavo, tai giesmes su-
tartines užvedavo, tai į valtis susėdę su
giesmėmis keldavosi į ežerą žvejoklei.

Tokiose dėtose prie vyrų, budavo, pri-
sideda ir mergos, neva padėti, o ištikrųjų
linksmau laiką praleisti. Ir jau į vieną
valtį, budavo, visados sėda Skirmuntas su
Ilgunu ir Danuta su Kasavičiute, o Ko-
miškių valdoną kiekvieną sykį turėdavo
meste išmesti. I kitą valtį sėsdavo nors
šlubas dar Radušis su Bukotuku ir vyres-
nėji Ruskytė su Bukociute.

Pradėjo umai Ilgunas užmiršti ir ru-
pestis visas ir pavojus. Žvejoklės, me-
džioklės užėmė visą laiką, o kas liko tą
skyrė beveik visą Danutai. Kaip viena
diena pralėkė pora savačių ramaus ir lai-
mingo gyvenimo, apšviesto Ilgunui Danu-
tos meile, kol netikėtai ties jų galvomis
nepasirodė nelaimė, kaip debesys tamsus,
ir kol kaip vėtra neišsklaidė visas jų vil-
tis į jvairias šalis. O buvo taip. Anksti
išryto iš Danutos kambarėlių įpuolė su ver-
ksmais jos tarnaitė, jauna mergina, Ži-
buonė.

— Kas tau? — paklausė kunigytė sy-
kį, antrą, negaudama atsakymo iš gaikš-
čiojančios merginos. Visada švarios mer-
ginos suveltį plaukai ant galvos ir suman-
kyta pakaklė pirmiausia puolė Danutai į
akis. Paskui ji užtėmijo ir nuplėstų plau-
kų pluoštą ir toje vietoje galvos pasriuvė-
jusius kraujo taškelius.

— Kas taip tave dryso nuskriausti? —
paklausė rusčiai Danuta.

— Ugi Bindokas! — atsakė dabar pa-
klausta.

— Už ką, ir kaip čia jis atsirado? —
suskubo klausiti nerimasties paimta kuni-
gytė.

— Taip sau....
— Sakyk teisybę, žibuone! Nesislap-
styk nuo manęs! Tu mane žinai.

— Aš pasakysiu viską, tiktai neišduok
manęs niekam, Danutėle, — pravirkus dar
karčiau tarė mergiškė. — Bindokas prie
manęs gretinasi jau senai. Užvakar ry-
tą, kada aš nuėjau į ežerą vandens, aš ji
užtikau belaukiant manęs paežerėje. Ji-
sai man paliepė išviloti Ilguną kokių nors
budo į girią ant vakar vakaro. O aš ne-
išviliojau, per tai jis mane visą sudirbo
paežerėje šianakt. Ką tik ištrūkiau; bu-
tų gal ir užmušęs.

— Kam gi jam prireikė Ilguno?

— Matai, Danutėle, tas Ilgunas tai ne
Ilgunas, tiktai pabėgėlis iš Romano, Da-
nyla tenai koks. Ir Romanas už to Dany-
los suėmimą prižadėjęs labai didelių pi-
nigus, ko ne pusė savo kunigijos. Ot, jei-
gu tą Ilguną-Danylą sumtų Bindokas tai
išsyk jis pralobtų ir mane vestų. Aš ir
norėjau išviloti jį, kaip liepė Bindokas, iš
pilies į girią, bet ko aš kalta jeigu Ilgunas
į mane ir žiūrėti nenori. Palauk, sakau
aš Bindokui, kelias dienas, jeigu ne aš tai
kita kokia merga išvilios jį tenai kur tu
nori, — aiškino mergina.

(Bus daugiau)

PER TVORA PASIŽVALGIUS

MASKVOS diktatoriai mano kad rubežių stulpus čia ir ten perklinojus Sovietija bus "saugi". Bet paprastas Lietuvos ūkininkas pasakys, jei pradėsi kaimyno ežią arti tai bus blogai, blogai!

KAIP gera demokratinėje Amerikoje: Lietuviški bolševikai net rezolucijas Edenui galėjo siųsti, o iš Stalino darbininkiško rojaus Angarietis nei laiško savo draugui Pruseikai negali pasiųsti.

KONKURENCIJA geras dalykas: Detroito Lietuviai katalikai surinko Amerikos Raudonajam Kryžiui \$2,300. Kiti Lietuviai, neapsileisdami, surinko \$3,500. Daugiau tokių konkurencijų!

TĖVYNĖJE A. B. Strimaitis rašo: "Kiekvienas rimtai apgalvotas planas remiasi tikėjimu". Tiesa, tikėjimu rėmėsi ir Lietuvos Atstatymo būvė, bet tikėjimas kaip kada apvilia.

SLA Prezidentas Bagočius pasirašinėja "aukščiausiu" prezidentu. Mums regis, Jurgelionis buvo visa galva už Bagočių aukštesnis, bet gal todėl iš vietos išskrido kad palikti Bagočių "aukščiausiu".

KAIP skirtingi demokratinės Amerikos ir bolševikinės Rusijos pilietybės įstatymai. Amerikoje neišvengiamai, prieš kiekvieną pilietį, gaunant pilietybę, popieras, ir gali naudotis visokiomis teisėmis: kurti biznį, važinėti kur nori, dirbti ką nori, mokytis ko nori. Sovietijoje jei kas kita: ten atina raudonoji armija, tavo kraštą okupuoją, politinė policija ištrėmia tave į Sibirą, Maskva padaro tave Sovietų piliečiu, ir paskui arba sušaudo kaip Atlerį ir Erhliką, arba badu išmarina kaip Lietuvius, Lenkus ir Ukrainus. Lietuvi, spręsk pats kuri pilietybės sistema geresnė!

CHICAGOJE, pradėta rinkti bolševikams padėvėti bet "gerai išvalytą" drapaną. Ypatinai reikia kelnų, nes prieš bolševikų diktatūrą bešiaužioja vabalai pabaigę antrą porą apie kelius pratrinti.

TIES Stalingradu paimta 20 Vokiečių generolų, Tunisijoje vėl paimta 20. Hitleris netrukus turės vėl kreiptis į popieruotojų uniją pajieškoti daugiau kandidatų į generolus.

IŠ DIDELĖS Worcesterio kolonijos radosi tik penki bolševikai pasvenkinti vabalų Vilnį Chicagoje.

GABALIAUSKAS aną dieną rašė: "Musų pareiga kuogreičiausia diplomatiniam fronte išstatyti savo geriausius tautos pajieškus". Jurgis Puspulitiekieris sako: "Musų pareiga kuogreičiausia patį Gabaliauską pastatyti užpakalinį, i tautos užpečkį kad nebeįkintų Lietuvos laisvės reikalui."

ANĄ dieną žiurime, socialistų Naujienos rašo: "Baltijos jūrų neutralizavimas atnešų tai Europos sričiai ramybę ir saugumą". Pirmas tokią mintį pradėjo skleisti "fašistas" Voldemaras. Ar ne gėda "grynam demokratui" Grigaičiui "fašistines" mintis skleisti?

KIBIRKŠTYS

Rašo Titnagas.

STALINO organas Laisvė labai piktnasi (ir yra kuo piktnasi) naziais, kurie dabar plėšia ir terioja Lietuvą, kiek jie gali ir turi ką plėšti iš Lietuvos.

Jų piktnimasis būtų vietoj, jeigu Lietuviai kalbanti komunistai būtų tikrai Lietuviai patriotai ir tokį pat savo pasipiktinimą taikintų ir pirmiesiems Lietuvos okupantui, komunistinei Rusijai.

Kaip Vokiški naziai dabar plėšia iš Lietuvos viską ką tik jie gali ir turi ką išplėsti, taip ir pirmieji Lietuvos okupantai bolševikai plėšė viską ką tik jie galėjo išplėsti, ir vežė viską į Rusiją. Vežė ne tik Lietuvos mantą, bet ir žmones.

SKIRTUMAS tarp tų dviejų banditų plėšikų yra tik toks kad naziai išplėšė viską iš Lietuvos ir išveždami į Vokietiją nestyčioja iš tų nelaimingų savo aukų, kuomet Rusiškai plėšikai ne tik aplėšė bet dar iš aplėštų ir prievarta iš Lietuvos vežamų žmonių žiauriai tyčiojosi.

Rusai villiungai ir banditiškai pavergė Lietuvą ir su Lietuviškų kviesingų pagalba, atremė durtuvus į Lietuvos kaimiečių nugarą, privertė ištisus kaimus, ilgiausiomis virtinėmis vežimų, vežti visus savo javus ir visą kitą mantą į sovietinius sandėlius.

O pasityčiojimui iš verkiančių savo aukų, sakė kad Lietuvos ūkininkai savo noru organizavo raudonasias gurguoles ir dainuodami vežė savo javus į sovietinius sandėlius, žinodami kad jie iš ten gaus viską kas tik jiems bus reikalinga ir nereiks rūpintis nei badauti, nes didysis Lietuvos "globėjas" Sovietų Sąjunga visko turi.

Tai buvo bjaurus raudonųjų komunistų pasityčiojimas iš savo kruvinai verkiančių aukų. Iš durtuvais priverstos savo aukos jie padarė "savanorį", o iš verkiančio—"danuojantį".

Ar yra kada pasaulis matęs bjauresnį pasityčiojimą ir savo pavergtos aukos kaip kad buvo Rusų komunistų ir Lietuvos kalbančių Stalino agentų tyčiojimas iš kankinamų Lietuvių?

PAGALIAU, kas gi buvo tie sovietiniai sandėliai į kuriuos Lietuvos ūkininkai prievarta, "dainuodami", turėjo vežti savo visą mantą?

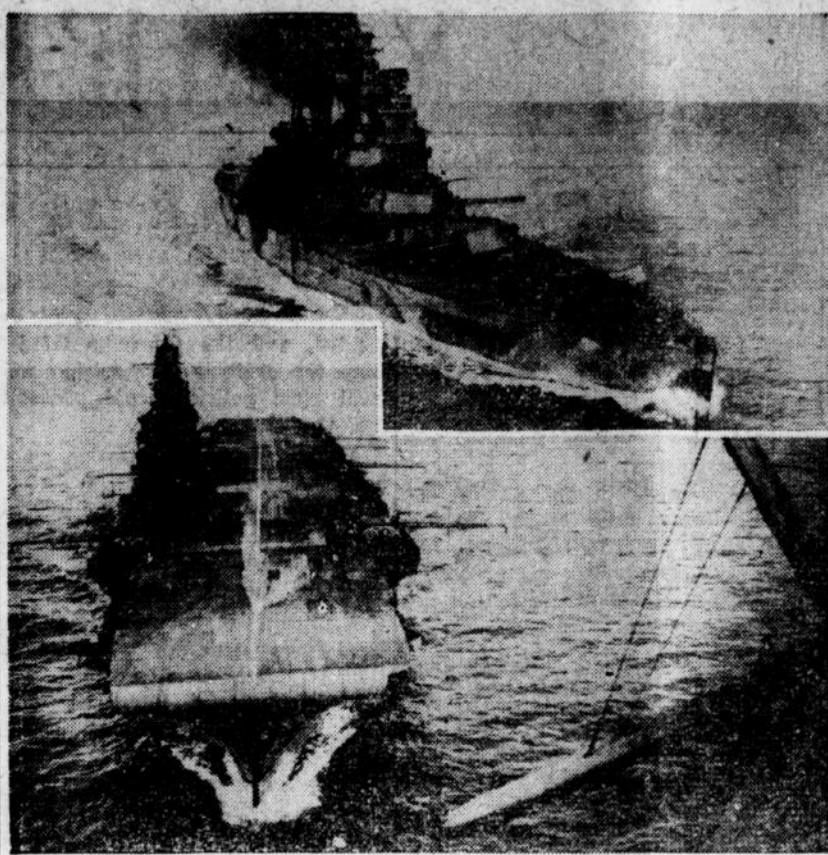
Tai buvo tušti iš Rusijos atvaryti ištisi traukiniai su užrašu "Maistas badaujančiai Lietuvai". Tie traukiniai, užkrauti Lietuvos išplėtomis gerbėmis gryžo į raudonąją pusbadžią ir nuskursią Rusiją, be užrašų kaip "tušti" vagonai.

Del ko gi komunistiniai banditai taip darė? Ogi tam kad pasityčiojti iš savo kruvinom asarom verkiančio vergo, Lietuvio, ir kad tuomi pateisinti tą savo banditišką žygį ir parodyti nuskursiems Rusams būdą ištikro komunistinė Rusija "teikia pagalbą" "badaujančiai" Lietuvai, kuri "prašėsi" ir "savanoriai" prisidėjo prie "galingos" Sovietų Sąjungos....

PO PEREITO pasaulinio karo atsisteigus Lietuvai, per tulą laiką valges gardžią Lietuvos duonelę Kazys Pilėnas, dabar jau pataikauja Lietuvos pavergėjui raudonajam Staliniui. Jis per vieną New Yorko geltonlapį kaip tikras Stalino agentas puola Lietuvos veikėjus ir patį Lietuvos Respublikos Prezidentą A. Smetoną.

Kitados tas žmogelis, kuris dabar vadinas Casimir P. Palmer, buvo patraukęs Laisvę į valdišką teismą ir pridavęs jai daug nuostolių. Šiandien jis su ta pačia Laisve pučia į vieną ir tą patį Stalino ragą ir tvirtina Amerikos publikai buk Lietuvos žmonės, jeigu jiems

Du Nauji Reikšmingi Priedai Britų Laivynui

Du dideli Britų priedai karo laivynui. Viršuje, didysis karo laivas H.M.S. Howe, apačioje lėktuvnešis Indomitable, abu tik ka baigti statydinti.

LIETUVA UŽ DUOSNUMĄ LENKAMS, PATI PRAŽUVO

KIEK LIETUVA GERO DARE LENKAMS, BET SLEKTA NEJVERTINO

Lenkijos galybės žydėjimo dienose Lenkai su savo mažais kaimynais kitokios kalbos nemokėjo kaip tik ginklų priminti savo kaimynystę. Lietuviai teko per jos savitovų gyvenimą tik drebtį ir budėti kad Lenkijos ponstva nesumanytų tų grąsinimų vykdyti prieš Lietuvą.

Jeigu Lenkai būtų mokėję draugiškai kalbėti, o ne vien ginklų žvanginti, ar Lietuviams būtų reikėję tiek daug aukų sudėti ir žaidžų panesti prie šiaudinių gairių bebūdint, kad šleikta nesumanytų visą Lietuvą okupuoti, ką padarė želgovskis su Vilniaus kraštu?

Nesinori priminti ką Lenkai kitiems grumojo ginklų, bet jie patys tokiais pat ginklais buvo parbloškėti, kaip tik du dideli kaimynai susitarė pasidalinti Lenkiją ir visi įjega ir žiaurumų užpuolė Lenkus.

Lenkai pamatė kad jų "didybė" ir galybė palaužta, metėsi bėgti pirmiausia į Rumuniją, bet rytų didysis kaimynas pastojio kelia ten pabėgti.

Lenkams liko tik vienas atviras kelias bėgti — į Lietuvą.

Išdidiems Lenkams negarbė buvo bėgti į Lietuvą, per tiek metų jų niekintą, pažemintą, kuriai reikėjo daktar lenktis ir prašyti pagalbos. Bet baugus kero belaisvio likimas ir okupanto jungas ir čia palaužė Lenkų išdidumą, bėgo jie į Lietuvą — bėgo civiliniai, tik, žinoma, dideli žmonės: grafai, bankieriai, dvarininkai, ministrų valdininkai ir karuomenė.

Bėgo jie į Lietuvą išsigelbėti, bet ir tada jie Lietuvai geru nelinkėjo. Štai iš ko galima tas spręsti: kariuomenių vadai Lenkai įsakinėjo kad kareiviai ginklus paliktų Lenkijos pusėje prie Lietuvos sienos. Jie vertė nuo bėgimų savo traukinius kuriais atvažiuo, trokus suvertė į griovius, tankus sustatė ir paliko ant vidurio kelio kad ir norintis kas važiuotų į Lietuvą negalėjo įvažiuoti, galėjo tik pėksti ir be nieko į Lietuvą ineiti. Lenku manymu, tegul Vokietis ar Rusas pasiima visą Lenkų gerą, kad tik Lietuviams netektų Lenkų ginklai ir kiti dalykai.

Lietuvos kariai tą patėmijo ir Lenkams padarė pastabą:

butų leista nusibalsuoti, dauguma balsuotų pasilikti Tarybų Sąjungoje.

Stalino agentas, R. Mizara, pasigavęs to žmogelio tokį nepamatotą tvirtinimą Amerikoniškoje spaudoje, kaip mažas vaikas geležėlė radęs pašoko ir aukštį ir džiaugiasi tokiu Pilėno tuščiu tvirtinimu.

Stebėtina kad dar neseniai buvę priešiari ir bylinėję teismuose neva už garbės įžeidimą, šiandien jau liko vienminčiai ir susikabinę bučiuojasi ir gieda tą pačią giesmę iš Stalino kantičkų, buk Lietuvos žmonės tikrai norėtų pasilikti Azijato Stalino vergijoje.

VIETINĖS ŽINIOS

Reikia Virš Pusės Milijono Darbininkų

Valdžios direktorius skelbia jog karo dirbtuvėms Ohio, Michigan ir Kentucky plane reikalinga bus bėgyje sekancio pusmečio 529,400 daugiau darbininkų, kurie turės susidaryti iš vyrų ir moterų.

Žinios apie tokį darbininkų reikalavimą surinkta iš 2,300 svarbesnių šios srities karo reikmenų dirbtuvių kurios dabar užlaiko bendrai 2,378,000 darbininkų.

Statybos darbuose numatyta bus paliusuota 22,700 darbininkų.

HIPPODROME

"The More The Merrier"

Gegužės 27 pradėta rodyti nauja Columbia filmas, "The More The Merrier", kurioje vadovaujamas roles turi Jean Arthur, Joel McCrea ir Charles Coburn. Rodymas pradėdamas 1:00 val. ryto, kad ir vėlai po pietų dirbantieji karo darbininkai galėtų matyti.

Veikale dalykas einasi apie gražią sekretorę tarnaujančią Washington, kuri pasiryžta palengvinti gyvenamų butų stoką sutikdama išnuomoti atliekamą savo kambarį. Ji prikalbama išnuomoti tą kambarį vyriui nors savaitei laiko.

Neužtenka to, pasiškėja kad tas pirmutinis nuomotojas prisiima sau ir kita vėra, Joel McCrea, inžinieriui atsilankiusi biznio reikalais. Taip ji priversta dalintis ta patia virtuve ir vonia su dviem svetimais vyrais, iš ko išsivysto gana juokingų apysotvų.

KIEK DUOS DEGTINĖS?

Tik kitą savaitę, po Birželio 1 dienos, bus paskelbta kiek galesit gauti degtinės: kvorta ar tik puskvortę. Greičiausia tik po puskvortę.

POP KONCERTAI NUO BIRŽELIO 16

Šią vasarą, Clevelandiečiai ir visą šiaurinę Ohio vėl turės progą gerėtis "Pop" koncertais kuriuos tiki Cleveland Summer Orchestra, vadovybėje Dr. Rudolph Ringwall, specialiai papuoštoje miesto auditorijoje, lyg kokiame atviraime sode.

Numatyta duoti koncertus per keturias savaites, po tris kas savaitę.

Kaip ir kitomis vasaromis, šymet prie orkestro bus prikiesta patys populiariausieji solistai kuriuos šio miesto publika pamėgo.

Koncertai bus duodami kas trečdienio, penktadienio ir septyndienio vakarą, pradedant Birželio 16.

Pirmuose trijuose koncertuose solistai bus šie: Larry Adler, pragrašęs burnine armonikele virtuoso;

Margaret Speaks, populiare radio soprano; ir Eunice Podis, visoje šalyje jau praskilbus Clevelandietė pianistė.

Tikietu kaina yra visai prieinama koncertai bus tik publikos palinks koncertai pus tik publikos palinks minimui, ne padarymui pelno.

SVEČIAI

Lankėsi Dirvos redakcijoje Akroniečiai K. Baublis su žmona ir kitais savo draugais.

Inž. Edvardas Baltrušaitis su žmona, buvusiu Rože Lukoševičiute, žinoma dainininke, važiuodami iš Saginaw, Mich., į Youngstowną ir Pittsburghą, apsilankė Dirvos redakcijoje ir pasimatė su savo kitais draugais.

FARMERS POULTRY MARKET

Paukštiena visokiems reikalams:

VISTOS, ANTYS, ŽASYS, INDIKAI, ir KIAUSINIAI.

Paranki vieta Lietuviams. Užkvičiame visus.

Kampas Superior ir 43 Street

ENDicott 5925

Naujoje Vietoje

Nikodemus A. Wilkelis

Laispuotas Laidotuviu Direktorius IR BALZAMUOTOJAS

Šermentis kambarius duodame tartoti nemokamai

Naujų, moderninių įrengtų nuosavioj vietoj

6202-04 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mus negu ugniagesius (fare-monius). ir Apdraudos Agentura.

P.-P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate

6606 Superior Ave.

Cleveland

HEnderson 6729

Mea Ductam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.

Work Clothing—Second Floor

Perstatome

McGREGOR Darbinius Rubus

DVIEJŲ TVIRTŲ MEDŽIAGŲ

Rusvi Hydro-Jean

Mėlyni Power Covert

Plytuoti Slacks	4.79	Trumpom Rankovėm	1.89
Task Jacket	4.79	Plytuoti Slacks	3.75
Hurricane Jacket	4.79	Detroitier Jacket	3.89
		Hurricane Jacket	3.89

TELENEWS THEATRE

Afrikos Karo Vaizdai

Patys įžymiausi karo vaizdai ku, iki šiol buvo rodyti yra tai oficialės filmos pradėdamos rodyti Telenews Theatre šį penktadienį. Tai yra aktualiausi vaizdai Amerikiečių užpuolimų Bizerte miesto, to miesto pasidavimas ir paėmimas tuktančių Nazų nolaivų.

Kiti vaizdai apima Arkivyskupo Snellman iš New Yorko lankymąsi Malta Saloje, kuri yra labiausia bombarduojamas taškas pasaulyje.

Nauji vaizdai iš Pacifiko parodanti U. S. submarinę susprogdinant Japonų laivą vandenėje.

Vaizdai iš Washingtono, parodanti Churchill'o istorinę kalbą Washingtono ir jo pasitarimus su Prezidentu Rooseveltu.

Prie to rodoma kiti įvairūs naujais kariniais vaizdais.

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Daytono
1302 Lamar St. Dayton, O.

"Functional Clothing" yra visiškai naujos rūšies vyrų rūbai—pritaikyti laikams kuriuose mes gyvename! Tai yra su sportiškuu mintyje rūbai gaminti vyrams kurie dirba karo dirbtuvėse — prie mašinų, draftavimo lentų ir rašomų stalų!

Tai yra muskulingi rūbai gražios išvaizdos. Tai tvirti rūbai gerai padirbti. Tai Amerikos karas prieš Ašį! Ateikit pamatyti juos — jie pagaminti jums!

THE MAY CO. . . MEN'S WORK CLOTHING
ANTRAS AUKSTAS

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

Mirė Katedros Generalinis Vikaras

Gegužės 24, mirė Msgr. Joseph F. Smith, 78 m. amžiaus, šv. Jono katedros klebonas ir Clevelando diecezijos generalinis vikaras.

Katalikų Labdarybės Aukų Vajus

Jau prasidėjo 25-tas Katalikų Labdaros Korporacijos vėjus, kuris apima 14 apskrčių sudaranti Clevelando dieceziją. Penkiolika tūkstančių darbuotojų pasiryžę sukelti tris šimtus tūkstančių dolerių organizacijai kuri rūpinasi našlaičiais, serganciais, senais ir vargšais.

Aukų rinkimas eina per bažnyčias ir tiesioginiai lankantys bižnio įstaigose ir privatuose namuose.

95,577 KAREIVIAI

Iš Cuyahoga apskrities, priskaitant ir Clevelandą, iki šių metų Gegužės 1 dienos į ginkluotą šalies įgėgas jau paimta 95,577 vyrai. Tai yra beveik dvigubai tiek negu buvo išėję peritame Pasauliniame Kare.

Tame skaičiuje neįeina keli šimtai moterų įstojuši į moteriškus militarinės tarnybos skyrius.

Visoje Ohio valstijoje moterų dirbančių karo darbuose priskaitoma apie 295,000.

DZIAUGIASI DIRVA

U. S. Marinas Vacius Zambauskas, kuris dabar randasi "kur nors Pacifike" pasiryžęs kovai su Japonais ar jau gal ir turės susikurti su jais, rašo dar gavęs vieną Dirvos numerį tenai, nors ir pavėluotai, bet jam buvo labai įdomu pasiskaityti ir patirti kaip toli-toli gyvenantieji Clevelandiečiai darbuojasi, kaip perka karo bonus ir rupinasi laimėjimu karo, kad ir Lietuva būtų to pasekmėje išlaisvinta.

Jis sveikina savo draugus ir pažįstamus per Dirvą.

Corp. Vacius Jurgelis, kuris randasi stovykloje Kalifornijoje, taip pat pareiškė pagėdavimą gauti Dirvą ir toliau.

LANKOSI PAS TĖVUS

Lieutenant Elena Grigutė-Klimas parvyko savaitę laiko pavišėti pas savo motiną, A. Grigienę. Clevelandiečių plačiai žinoma Elena tarnauja U. S. armijos slaugių eilėse. Ji iki šiol prisilaikė Camp Benjamin Harrison.

Viešėdama aplanko savo pažįstamus ir draugus.

Albertas Vasilauskas parvyko 10 dienų pavišėti pas tėvus iš Mississippi valstijos. Jis yra militariškos policijos narys.

Lankėsi pas savo tėvus Kristupas J. Tulauskas, Marine Corps kareivis iš San Diego, Calif. Svečiavosi per tris dienas, ir Gegužės 18, 4 val. po pietų, išvažiavo atgal į savo tarnystą. Svečiavosi trumpai, nes pati kelionė traukiniu užima 7 dienas ir abu galu.

Aplankė tėvus, gimines ir pažįstamus. Nupasakojo Kalifornijoje labai šilta. Viskas jam gerai sekasi ir smagu ten gyventi, Pacifiko pakrastyje.

VISUOTINAS BLACKOUT

Antradienio vakare, Clevelande ir dešimtyje aplinkinių apskričių buvo surengta bandymai užtamsinimo (blackout) vienu kartu šioje dideleje srityje. Prasidėjo 15 minučių iki 10 vakare, kai jau buvo visai sūteme.

Buvo betgi ir tokių žmonių kurie neužgesino visų šviestų, net pačiame miesto centre. Prieš užpuolimo laiką tokie betvarkiai žmonės užtrauktų visam miestui nelaimę.

•MIESTO valdybos tarnautojams gaunantiems \$1,320 ar mažiau į meta, bus pakelta mokesčiai po \$5 iki \$7.50 mėnesiui daugiau.

K. ŠTAUPAS

DECORATOR

14602 Thames Ave.

Phone MU 0744

APLANKYKIT LIETUVIŲ DARŽELI

Pasisemti sau Lietuviško Įkvėpimo — Pasiryžkit Paremti Lietuvos Laisvės Darbą!

Pavasaris, nors ir vėlyvas, pasiekė ir Lietuvių Kultūrinį Darželį. Visi krumai ir medžiai jame jau susprogo, sužaliavo, kiti jau ir žydi.

Ar senai buvot Lietuvių Darželyje? Nueikit, nuvažiuokit vėl jį aplankyti, nusivežkit savo kaimynus, savo vaikus. Tai vienatinė mūsų tautinė šventovė pasaulyje dabar, kur liuosai galime susirinkti, savo garsią praeitį prisiminti, kada mūsų tėvynėje Lietuvoje svetimi valdo ir trukdė Lietuviams savo tautinės šventovės lankyti.

Darželyje stovi istoriškai Gėdimio Stulpai, čiurola Kunigaikštienės Birutos, Vytauto Didžiojo motinos, atminčiai išstatytas fontanas.

Darželyje stovi paminklai didžiųjų mūsų tautos žadintojų, Dr. Jono Basanavičiaus ir Dr. Vinco Kudirkos, kuris sukūrė mūsų Tautos Himną.

Tai tautinės dvasios pasisėmimo vieta — kur dabar lankosi laikas nuo laiko ir kitas didis Lietuvių tautos žadintojas ir darbuotojas, Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, dabar gyvenantis Clevelande.

Darželį aplanko ir geri Lietuviai kurie iš kitur atvyksta pas vietinius ir svečius.

Šis Darželis yra vietos Lietuvių tautinio susipratimo simbolis. Jo įstatymui prisidėjo pinigais daug gerų Lietuvių, o darbo ir truso jo įrengimui padėjo tam tikra dalis vietinių veikėjų, kurie buvo ir apkalbami, ir smerkiami ir įtariami.

Šiandien tame mūsų Darželyje rasi lankantis daug tų vie-

tos Lietuvių kurie tą darbą neigė, ju kūrėjus žemino, nei centu neprisidėjo. Bet ir jie šiandien didžiujasi tai "mūsų, Lietuvių, Darželis, gražiausias iš visų..."

Tie gali atsilgynt savo tautai už savo praeities negerus darbus aukojant dabar Lietuvos vadavimui — kad būtų išlaisvinta Lietuva ir jos brangios istorinės vietos, kur kilo didvyriai kurių paminklai Darželyje dabar mus inspiruoja. Šis Darželis bus puošnias ir linksniaus jame bus lankytis kada Lietuva bus laisva!

Nuneskit Dirvos redakcijon savo auką — penkinį ar dešimtinį, paskirkit jį Lietuvai Vaduoti Sąjungai, arba Dr. Norem'o knygai "Timeless Lithuania" leisti.

Kada Lietuva bus išlaisvinta, ten mūsų broliams veidai nušvis, mes čia busim vertinami, dingesni, labiau gerbiami visų — nes kas norėtų pažinti ir draugauti su mumis įėjus mes busime vergų tautos žmonės, įėjus mūsų tėvynę kiti, svetimi despotai-diktatoriai valdys!

Lietuva mums padovanojo tuos paminklus, kada laisvai, gražiai gyvavo. Dabar jį parbloškta, svetimą priespaudą kenčia.

Aplankykite Lietuvių Darželį per Decoration Dienos švenčių — ir ten pasiryžkit paskirti Lietuvai savo auką.

Kurį jau davė — duokit ir vėl, nes Lietuvos laisvė verta mums ne vienos penkinės, dešimtinės, ar šimtinės, bet tai neįkainuojama brangenybė!

K.

MIRIMAI

PONGONIS Elena, 28 m., nuo

951 E. 128 St., mirė Gegužės 23. Palaidota Geg. 27, Kalvarijos kapinėse. Pamaldos atsisbuvo šv. Jurgio bažnyčioje.

Liko vyras, Sam, du vaikai, motina, Jadvyga Cirkelienė, du broliai ir viena sesuo. Laidojimui pasitarinavo laidotuvių direktorė Della Jakubs.

MOTERYS DARBE

Iki šiol Clevelando srityje į darbus yra įstojušius 65,000 moterų, kaip skelbia moterų darbo įėjų tvarkymo komitetas. Dauguma jų stodo dirbti tiesiog dirbtuvėse, dalis paimta į raštines.

Iki šio rudens, sako, reikalinga bus Clevelando dirbtuvėse dar 67,000 darbininkių, kurių didele dalį turės sudaryti moterys. Reikalaujama daugiau šiaip darbininkių, be jokių specialybių, paimtieji ar paimtos pralavinama tuoj pat.

VAŽIUOJA Į RYTUS

Dirvos redaktorių, Karpus, LVS centro sekretorių, ketvirtadienio rytą išvažiavo Philadelphiajį, kur pasimatys su grupe tenaitinių patriotių veikėjų. Iš ten vyks į Brooklyną dalyvauti Rytinių Valstijų tautininkų saukiamoje konferencijoje, Gegužės 30.

Julė Salasevičienė ir Ona Karpienė Decoration šventės proga važiuoja pasisvečiuoti Detroitė.

Roosevelt Atsižymėjo

Brig. Gen. Theodore Roosevelt, seniau buvusio prezidento Roosevelto sunus, parodoma kur nors šiaurės Afrikoje. Šis generolas ir jo sunus pastaromis dienomis apdovanoti atsižymėjimo ženklais.

Leiskit Savo Dukteris į

Jane Addams Vocational High School

Praeitą mokslo metą Jane Addams Vocational High School buvo labai pasitenkinus Lietuvių tautininkų čia studijau, ir nori kad vėl daugiau Lietuvių būtų į šią mokyklą įrašyti.

Šita mokykla paruošia mergaites praktiškais kasdieniniame gyvenime reikalingais mokslais. Ji įsteigta 1924 metais ir įgijo didelį patraukimą, taip kad reikėjo net praplėsti, ir šiandien Jane Addams mokykla jau turi du skyrius. Originalė mokykla randasi east side, 4940 Carnegie Avenue, o vėliau įsteigta vest side skyrius, 4800 Detroit Avenue.

Dabar ją lanko bendrai virš 1,400 mokinų. Mokykla pritaikyta paruošti industriniams reikalavimams išlavinti darbininkių ir visap kitą palanksti kitokiems reikalavimams su pasikeičiančiomis sąlygomis.

Mokyklos vedėjai įsitikinę kad be to ką paruošia mergaitė užsidirbti sau pragyvenimui, dar rūpinasi kad ji būtų paruošta sutikti gyvenimą kaip pilietę, kaip šeiminingą ir kaip moteris.

Jane Addams mergaitės paruošiamos, pirmiausia moteriškumui, o paskui industrijai. Prie svarbių amatų mokymo, jos dar būtinai mokomos šeiminingumo, kas apima viską nuo vartojimo naminių skalbimo padargų iki išpausimo kudičio.

Motinos, pagalvokit apie šią mokyklą savo dukteriai, taipgi mergaitės kurios norite praktiškai pasiruošti amatomis ir gyvenimui, įrašykite į pamokas dabar, kreipiantis į šią artimesnę, kaip viršuje pažymėta adresai.

PARSIDUODA FARMA

50 AKRŲ FARMA, 6 kambarių namas, kiti pastatai, miškas. Randasi Geauga County, kaina \$3200. Kreipkitės informacijai: 2809 Canterbury Rd., Cleveland Heights.

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas, Popieriuotojas

Dekoratorius

Turis pilną apdraudą tos rūšies darbų kontraktoriaus.

495 East 123rd St. Telefonas P0tomac 6899

Youth's Forum

PHONE: ENdicott 4486

6820 SUPERIOR AVE. - CLEVELAND, OHIO

BALTICS' FEAR OF RUSSIA HELPS NAZIS TO RULE

(THE EVENING SUN, Baltimore, Md., May 21, 1943)
John Colburn, Associated Press Correspondent, writes from Stockholm as follows:

Hitler's attempts to Nazify the Baltic States have caused resentment that only fear of Russia has prevented open rebellion, according to refugees streaming into this neutral sanctuary.

They say that residents of Lithuania, Latvia and Estonia, who two years ago hailed the Germans as liberators from Sovietization, now are waging a bitter struggle against the new conqueror.

The Germans have installed their own governing officials beside the three domestic governments and have taken other drastic measures, such as mobilization for labor and deportations, to stifle all spirit of independence, these sources said.

Now Germany is considered almost as great an enemy as Russia.

German propagandists capitalized on deep-rooted fear of the "Red menace" to enlist Baltic youths for fighting on the Russian front and to persuade skilled men and women workers to go to Germany to work in war factories and on the farms.

They promised to restore private property and to give local governing officials a greater degree of independence. But they failed to keep their promises.

The degree providing for conditional return of property to "loyal persons" was issued just at the time of an appeal for labor volunteers. So many workers fled to the woods that the Germans had to offer preferential treatment to get help for the factories.

Suffered Many Casualties

Despite threats, the Germans also had trouble getting volunteers for military service and were met by proposal that the three countries be allowed to organize their own armies to fight only if their boundaries were overrun.

However, the Baltic military units have done much fighting in Russia and suffered many casualties. Now their members resent the German lack of consideration for them.

The German civil commissioner of Estonia became so incensed at the opposition that he is reported to have ordered deletion of the line "but once the time will come" from the ballet play about Kalevipoeg, legendary Estonian hero.

While the fear of Russia still overshadows the Baltic peoples, they acknowledge that the Russians admitted making mistakes in the annexation of 1940, while the Germans declare boldly that they can make no mistakes.

Economy Left in Ruins

The economic systems of Lithuania, Latvia and Estonia were left in ruins when the Russians re-

treated, and the Germans tried to keep the systems from rising anew until Nazi policies could predominate, the observers say.

Attempted Germanization steps have included:

Creation of a scientific advisory board to see that ideas of scientists and inventors are adjusted to the needs of the wehrmacht.

A revision of criminal laws along Nazi lines to permit wider application of death penalty.

Restrictions of advanced education to "suitable pupils" selected by the Germans.

Curtailment of the operations of the large universities of Kaunas and Vilnius in Lithuania as "hotbeds of anti-German activity".

Imprisonment or liquidation of a great part of the Jewish population and restriction of trade in large stores to persons with German passports.

Colonization Plan Opposed

One of the most important Nazi-fication steps which met much opposition was a colonization plan by which the best farms were turned over to Germans. Owners were forced to leave their homes on short notice and even in the middle of the night.

Farmers who failed to meet food quotas for the Germans also were evicted.

An illegal Lithuanian newspaper said "colonization had been put forward under the cloak of reestablishing patriots who fled to Germany after the Russian invasion. There has been no repatriation, merely a mass seizure of property. Those who do return must renounce all property claims."

The influx of German officials caused a housing shortage and many Lithuanians were ordered to move from Kaunas to Vilnius.

Even while Jewish persecution was rampant, the Germans sought to persuade the people that there was a difference between German Balts—ancient land barons hated throughout the Baltic—and Hitler's Nazis. They maintained the Nazis had eliminated all class hatred and treated all alike.

Despite Nazi colonization efforts, these sources said, some German families moved back to the Reich convinced that there is no future role for Germans in the Baltics. Many of these had been sent from the bomb-wrecked Ruhr.

Church Property Retained

While the Russians permitted services only by the orthodox church, banning Catholics and Lutherans, the Germans sanctioned those services, but created enmity by failing to restore church property and suppressing religious publications.

Pastors also objected to sending high school boys and girls into the forced labor service.

PRANEŠIMAS

KAZYS LEIMONAS CAFE

1601 EAST 79 STREET

naujoj nuosavoj vietoje — nuo

GEGUŽĖS-MAY 28

Savininkas LIETUVIŠKOS UŽEIGOS, nuo 7708 St. Clair ave., persikelia į naują nuosavą gražiai įrengtą vietą

1601 EAST 79 STREET

Šiuomi kviečia savo draugus, kostumerius ir pažįstamus apsilankyti viršminėtą dieną į naujos užėigos atidarymą. bus gera muzika, užkandžiai, greitas ir mandagus patarnavimas. (22)

ATLANKYKIT MUSŲ PUKIĄ

SERVE - SELF KRAUTUVĖ

Geriausią valgį jūsų stalui. Kainos pigios.

Nereikia laukti — lengva pačiam išsirinkti.

Duosim kuogeriausį patarnavimą.

SAVININKAS J. BLAŠKEVIČIUS

Krautuvės pavadinimas

STANDARD FOOD MARKET

854 EAST 185TH STREET

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

AN AFFIDAVIT, signed by ten former members of the so-called "parliament" of Soviet Lithuania has been published in the Nazi-controlled press of Lithuania. According to this affidavit, it was not 95.51 per cent of citizens participating in the so-called elections for this parliament, but between 16 and 18 per cent. Knowing the familiar Nazi trick of putting forth convenient facts at inconvenient moments, some doubt could be cast upon this affidavit but for the corroborating stories of several Lithuanian refugees who participated in this election and then reached the United States. The suspicion lingers that the election was a farce and a falsification of the nation's will.

A NAZI spellbinder by the name of Dressler expressed grave anxiety in the German organ, Zeitung im Ostland, about the sympathies that Lithuanians, Latvians and Estonians express for England and the United States. Dressler is trying to scare the people with the Bolshevik bogey.

THE FEDERAL REGISTER for March 10, 1943, contains the announcement that the Alien Property Custodian has taken over the property located in the Ozaukee County, Wisconsin. This property being claimed by one Theodore Jakubauskis, whose last known address was Breslau, Germany. This property belonged to one John Jakubauskis, now deceased. The names of these persons are Lithuanian, or Latvian, and it would be of interest to know how Theodore Jakubauskis got to be a resident of Breslau, Germany.

AMONG THE PILOTS bombing Tokyo with Gen. Doolittle was a Lithuanian flier, Theodore H. Laban, of Kenosha, Wis. His plane later landed in Soviet Russia, where he is now interned.

DELEGATES representing 15,000 Philadelphia Lithuanians adopted a resolution which was sent to Secretary of State Cordell Hull and which expressed the wish that the fate of Lithuania be settled according to the principles of the Atlantic Charter. The Philadelphia Lithuanian Americans have raised \$2,000 for the American Red Cross, have bought \$500,000 worth of War Bonds and have organized a "blood bank".

AT A MEETING called by the Darius-Girėnas American Legion Post 271 of Chicago a Lithuanian Soldiers Mothers' Club was organized with 1,500 members.

THROUGH the kindness of Dr. Johanna Baltrušaitis of Pittsburgh we receive an interesting item for our collection of things Lithuanian American. It is the publication of the University of Pittsburgh entitled "The Lithuanian Classroom". It gives the history, description and illustrations of this memento of Lithuanian life in the United States located in the Cathedral of Learning, University of Pittsburgh.

THE CATHOLIC Lithuanian Alliance, popularly known under its Lithuanian initials of LRKSA, invested \$100,000 in the War Loan. Another fraternal association, the LDS, invested \$10,000.

It Will Be 'Cooler'

Fear of cooling off in the 'cooler' fills the face of eight-year-old Eddie Conlan as he looks up into the imposing figure of the law. A temperature of 85 in New York prompted Eddie to cool off in the East river, but alas, the law put an end to that cooling thought.

THE CATHOLIC PRESS Association of the United States is conducting a contest for the best novel. One of the judges is Stanley Pieza, the lively Lithuanian staff reporter of the Chicago Herald-American.

A LITHUANIAN, John Martin, of Kenosha, Wis., did not succeed in the recent elections to the City Council. He was a former member and ran on a Labor ticket. He lost only by a few hundred votes.

HOW difficult it is to give a helping hand to your own mother who is the unwilling guest of the Soviets in Siberia, is shown by a Lithuanian American who sent his mother a little package of cocoa, condensed milk, dried soup and some canned goods, to a total value of \$19.40. Guess how much transportation and custom duties he had to pay? \$37.77!

SUPERIOR-RUSSELL INN

6824 Superior Ave.

LIQUOR WINE BEER

Vieta kur sostoja kiti mūsų pravažiuojantys Lietuviai.

Helen Urbšaitis Helen Dunbar Savininkės

STONIS TAVERN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

"Kur alus skanesnis"

"Arielkėlė šiltesnė"

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS, UŽKANDŽIAI

584 Euclid Avenue

Ant U. S. Route 20 Kazys Stonis, Savininkas. WICKLIFFE, OHIO

Dabar Laikas Pirkti!

VYRAMS IR VAIKINAMS

Vasarai Skrybėlė

PILNA GAUSYBĖ IR GERAS PASIRINKIMAS

Šiaudinių Skrybėlių 1943 Metams

Skirtingose Spalvose, Pavidaluose ir Stiliuose

Kainos tik 1.65 iki 4.95

Vasariški Įvairūs

SPORT MARŠKINIAI

vienodų ir maišytų spalvų, didelės kiekis pasirinkimui nuo —

\$1.65 iki \$2.95

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirkiniai.

Čia galite iškeisti savo Stamp Books.

Vyrams ir Vaikams

GEROS KELNĖS

Gausus pasirinkimas Vasarinių Slacks ir šiaip gerų kelnų —

\$2.95 iki \$6.50

DYKAI

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave

Atdara Vakaraus